

NÅGRA BOTANISKA UPPGIFTER FRÅN SYDÖSTRA VÄRMLAND.

Av ERIK FJÄLLMAN.

De växter — örter och träd — om vilka uppgifter lämnas här, äro att betrakta såsom sällsynta inom vårt landskap. De flesta lokalerna ha tidigare publicerats i lektor F. Hård av Segerstads år 1952 utgivna verk, "Den värmländska kärlväxtfloras geografi". Växtintresserade värmlänningar ha all anledning att känna tacksamhet mot lektor Hård för detta jättearbete. Boken är en synnerligen värdefull tillgång för den, som mera ingående vill lära känna landskapets flora. Beträffande flertalet av de förekomster, som skall nämnas här, har lektor Hård erhållit uppgifter från medlemmar i Sällskapet för Naturskydd.

Nötön i Visnums-Kil är ur botanisk synpunkt ett av vårt landskaps mera intressanta områden. Vegetationen därstädes bär dock en allt för sydlig prägel för att kunna sägas vara typiskt värmländsk. Bland skogsträden dominera ek och lind på stora delar av ön. Beträffande örterna kan förekomsten av följande arter anses anmärkningsvärd: paddfot *Asperugo procumbens*, myskmadra *Asperula, odorata*, tandrot *Dentaria bulbifera*, storrams *Polygonatum multiflorum* och lundstjärnblomma *Stellaria nemorum*. I närheten av boningshuset på östra Nötön (tvenne nu obebodda gårdar finnes på ön) kan icke det förhållandevis stora beståndet av libbsticka *Livisticum officinale* undgå att uppmärksammas. Underligt nog förekomma orkidéerna endast sparsamt på Nötön, som i övrigt i stort sett har typisk lövängsvegetation. Korallrotten *Corallorhiza trifida* finnes dock i stora mängder på de rikligt förekommande starrängarna.

På Lövön, belägen c:a 3,5 km SSV Värmlands-Säby, växer nässelsnärja *Cuscuta europaea*. Denna växt har iakttagits även vid Hygn. I närheten av Djurgården på Värmlands-Säbys ägor växer hönsbär *Cornus suecica* och granspira *Pedicularis silvatica*. På motsatt sida av Kolstrandsviken (östra sidan) finnes vår största veronicaart, strandveronica *Veronica longifolia* och några kilometer längre söderut på en skogbeväxt holme i Åras inägor, finner man om man besöker platsen i rätt tid ett praktfullt bestånd av blodnäva *Geranium sanguineum*. Båda de sistnämnda arterna förekomma sparsamt på Kummelön i Ölme s:n.

Backtimjan *Thymus serpyllum* har iakttagits vid Torpa, Visnum, samt vid Blomsterhult. I närheten av Sommersta växer mörkt kungsljus *Verbascum nigrum* sparsamt tillsammans med den på denna lokal rikligare förekommande backsippa *Pulsatilla vulgaris*.

Vid Bergii-Hage i Kristinehamn samt på Varnumsvikens västra sida mellan Gustafsvik och Kroksvik finnes den mycket giftiga bolmörten *Hyoscyamus niger*.

Några få exemplar av skogsknipprot *Epipactis helleborine*, en i Värmland mycket sällsynt orkidé, iaktogs åren 1943 och 1944 i Ö:a Slättons skog i Ölme.

Invid sjön Panken vid Vee i Väse växer strandskräppa *Rumex maritimas*. När denna kustväxt förekommer här inne i landet på en sådan relativt isolerad lokal har man anledning förmoda, att den är en relik från Litorinatiden.

Förekomsten av åkerbär *Rubus arcticus* vid Niklasdam är anmärkningsvärt sydlig för denna nordligt betonade växt. Motsatsen kan sägas beträffande Ulfsjö i Ölme som växtplats för slån *Prunus spinosa*. För denna buske går nordgränsen i sydligaste Värmland. Den har tidigare funnits även vid Bäckhammar, men där blev den förstörd vid en för några år sedan företagen landsvägsomläggning.

Av träd, som förekomma inom ifrågavarande område, har måhända hybriden stjalkek *Quercus robur* X vinterek *Quercus petraea*, som finnes på Dyrön, Vismums-Kil, det största intresset botaniskt sett. Synnerligen intressant är även förekomsten av flikbladig björk *Betula verrucosa* var. *lobulata* i Kristinehamn. En mycket stor och vacker björk av denna varietet växer vid Hagavillorna i stadens norra del och flera mindre sådana äro kända från Prästerudsområdet samt från Västra Fältet.